

Brev hjemmefra - 1/22

Emigranter på vei til Amerika i 1904

Leverandør: Sverresborg, Trøndelag Folkemuseum, Museene i Sør-Trøndelag.

Innhold

Side 2 Info om foreningen

Side 3 Lederen har ordet

Side 4 Aktiviteter i vår

Side 6 Skiløper Thompson

Side 13 Pionerer i Red River Valley

Side 15

Side 19 FNM er 25 år i 2022

Side 20 Siste sida. Aktivitetskalender

Norsk utvandremuseums venner kontakt info

Adresse:

Ingrid Semmingsens veg 10
2312 Ottestad

Org.nummer: 921 202 830**Bank:** 1800 13 44818**Vipps:** 573823**Spørsmål til foreningen rettes til:**

aotfred@icloud.com - 908 53 542

Redaksjon "Brev hjemmefra" – kontakt:

hesjaren@online.no - 920 83 289

Hjemmeside: www.numv.no**Bli medlem i venneforeningen:****Facebook:**

Utvandremuseets venner

Vipps på nr.: **573823**. Merk innbetalingen

med navn, telf.nr. og epost. Eller til bank med samme opplysninger.

Medlemskontingenten er kr 250 pr. år

Styret - 24.02.22

Leder:	Alex Fredsvik	908 53 542	aotfred@icloud.com
Nestleder:	Odd Hemma	909 31 247	ohemma@online.no
Kasserer:	Odd Hemma	909 31 247	ohemma@online.no
Sekretær:	Ola Syverinsen	959 81 385	osyverin@gmail.com
Styremedl:	Inger Johanne Kristoffersen	474 19 896	ijkristo@online.no
Styremedl:	Nancy Louise Coleman	924 22 456	tootch@gmail.com
Styremedl:	Finn Brobakken	478 24 296	finn.brobakken@snertingdal.no
Styremedl:	Björg-Karin Ringen	926 67 305	bjorin1002@gmail.com

Revisor: Andreas Sølvsberg

Valgkomite: Odd Hemma, Inger Johanne Kristoffersen og Einar Volla

Representasjon styret i Stiftelsen Norsk utvandremuseum og forskningssenter:

Representant: Leder

Representasjon til årsmøtet i Forbundet Norske Museumsvener (FNM):

Representant: Leder

Vararepresentant: Nestleder

Redaksjonskomiteen:

Erling Hesjadalen, Ola Syverinsen og Inger Johanne Kristoffersen

Styret oppfordrer alle til å verve medlemmer til venneforeningen – vi ønsker oss flere medlemmer til å delta i våre aktiviteter i samarbeid med museet fremover.

Innmelding kan gjøres ved å sende en epost til: leder@numv.no - sette inn

kr 250,- på konto: **1800 13 44818** - På VIPPS #**573823**.

Husk å oppgi navn, telefon og telefonnummer i meldingsfeltet.

Lederen har ordet

Kjære lesere av Brev hjemmefra !

Nytt år er godt i gang og det lakker og lir mot påske.

Vi har akkurat avviklet årsmøtet. Pga pandemien så valgte vi også i år å avholdet årsmøtet på dagtid.

Noen medlemmer har valgt å gå ut av styret og nye har kommet inn.

Stor takk til Randi og Marith som forlater oss, samt mangeårig revisor Bogdan Jankov.

Nye medlemmer i styret er Finn Brobakken og Bjørg Karin Ringen og som revisor Andreas Sølvberg.

Velkommen skal dere være!

9. mars kl 1900 i Ringsaker bibliotek ble det en spennende aften med god mat. Da fikk vi få høre om søstrene Ida og Mina som vokste opp i Ringsaker og utvandret til USA Søstrene grunnla bladet *Kvinden og Hjemmet* i USA . (Se omtale i forrige utgave.) Nancy Colema, Eva Marie Syersen, Anne Kari Vasaasen og Solveig Glesaasen leverte hvert sitt foredrag knyttet til søstrene Jensen, og deres samtid. Ingerine Amundsen fra Matfatet serverte utsøkt mat hentet fra over 100 år gamle oppskrifter fra bladet.

Vi har endelig besluttet ny logo som vi nå tar i bruk og jobber også nå med å fiffe opp hjemmesiden www.NUMV.no . Her vil det bli en del forandringer i løpet av våren og forhåpentligvis til det bedre.

Ellers så er det særdeles trist det som nå skjer i Ukraina om dagen. At vi skulle få oppleve noe slikt i dette århundret i Europe hadde vel ingen trodd. Vi får håpe at impliserte statsledere kan sette seg til forhandlingsbordet og komme opp med en løsning som partene kan leve med.

Og til slutt – kos dere med denne utgaven av Brev hjemmefra. Håper at dere finner også denne gangen lesestoff av interesse.

Dog om det fortsatt er en stund til påske så tillater jeg å ønske alle en god tid fremover til påske og ikke minst god påske.

For styret

Ottestad 24.03.2022

Alex

Aktiviteter ved Norsk utvandermuseum 2022

VÅR-SESONGEN - Hva skjer?

Det er fortsatt en stund til sommeren er her, men fortvil ikke; ta kontakt for omvisning på museet. - Velkommen til Norsk utvandermuseum.

Et klipp fra hjemmesiden:

OPPHAVSTEGN

Kom og se vår utstilling
Sted: Administrasjonsbygget.

Ta kontakt for omvisning.

Seppala og Togo

En utstilling om Leonhard Seppala og hans hund Togo.

Sted: Låven

Ta kontakt for omvisning.

Vårt nye land

Få en guidet tur i friluftsmuseet

2025

200-ÅRSMARKERING
AV DEN NORSKE UTVANDRINGEN
TIL AMERIKA

Vegard Bye, forfatter av boka "Ole. Fra Rendalen til den meksikanske revolusjon" kommer til Norsk utvandrer museum. Han vil fortelle oss den utrolige historien om Ole Akre fra Rendalen som utvandret til Mexico via USA. Kom og hør en spennende utvandrerhistorie på **Norsk utvandrer museum torsdag 7.april.** - Inngang: kr 100,-
Det serveres kaffe og noe å bite i.
Velkommen!

Referat fra årsmøtet:

Torsdag 24. februar 2022, kl. 11:00

Medlemmer i Venneforeningen

Venneforeningen har 88 medlemmer pr 31.12.2021. Av disse er 42 betalende medlemmer.

Aktiviteter i 2021

Koronaepidemien har også det siste året ført til sterke begrensninger i aktivitetene i Venneforeningen.

I noen perioder har det vært mulig å gjennomføre kontordager på tirsdager kl. 11 – 14. Styret håper at pandemien snart er over og at aktivitetene i venneforeningen kan komme opp på normalt nivå igjen.

Slektsforskning

...er foreløpig lagt litt «på vent». Men vi håper å kunne gjenoppta våre «kontordager» på museet der vi hjelper folk med slektsforskning. – Men dessuten, museet har prosjekt de trenger vår hjelp til, og vi får interessante oppgaver. Så vi oppfordrer våre medlemmer til å komme innom museet.

Museet er åpent

Museet åpent kl.12.00-14.00 med muligheter til å kunne se utstillingene «**Opphavstegn**», «**Se hvordan vi lever**» (omtalt i 21/2) og «**Seppala og Togo**», og selvsagt få en omvisning i museet.

Venneforeningen gjennomførte **Tema-møte** på Museet torsdag 14. oktober 2021. «DNA i slektsforskning» var tema og Frode Myrheim var engasjert som foredragsholder. Det var god kvalitet på foredragsholder og temaet engasjerte. Dessverre var det kun 12 personer som møtte opp.

Hvalfangerprosjektet der hvalfangerne forteller sine egne historier, sammen med «Øyas venner», har stort sett vært på pause det siste året. Arbeidet fortsetter når forholdene tillater det.

Slekt og data arrangerte «Slektsforskerdagen» på Riksarkivet i Oslo lørdag 30. oktober 2021. Styremedlem Inger Johanne Kristoffersen hadde stand for Venneforeningen sammen med Vang historielag. Hun fikk markedsført Venneforeningen med god informasjon og ny brosjyre.

Styremedlem Nancy Coleman og Venneforeningen har det siste året arbeidet med å få realisert et prosjekt «Ida Jensen Hansen og Kvinden og Hjemmet», og gjennomføre et arrangement i forbindelse med **kvinnedagen den 9. mars 2022** (omtalt i Brev hjemmefra 4/21).

Dugnader: Venneforeningen har god løpende kontakt med Utvandrer-museet. Vi har deltatt i kafédriften på Ingvaldsons Café, har bidratt aktivt i dugnader på utearealene og arbeider med registrering av dokumenter i museets arkiv. Den siste aktiviteten har foregått på tirsdager når det har vært mulig med hensyn til corona-reglene.

Brev hjemmefra ble gitt ut fire nummer i 2021. Styret ser på dette bladet som et svært viktig element i foreningens kontakt med medlemmene og andre interessenter. Bladet kan brukes til å markedsføre Venneforeningen utad.

Det er planlagt å gi ut fire nummer av dette bladet også i 2022, dvs. hvert kvartal. Bladene utgis i slutten av hvert kvartal.

Hjemmesiden – www.numv.no - skal tas i mer aktiv bruk i 2022. Det planlegges å legge ut korte historier fra norsk-amerikansk utvandring relativt hyppig.

Dette vil gjøre hjemmesiden mer «levende».

En oppdatert hjemmeside er en god kommunikasjonskanal for Venneforeningen.

Facebook-side – Utvandrer-museets Venner -er operativ. Den er organisert som en offentlig gruppe og har 548 følgere.

Økonomi. Utvandrer-museets venneforening hadde et positivt driftsresultat i 2021 på kr. 7.946,02. Sum bankinnskudd pr. 31.12.2021 var på kr. 41.839,68. Venneforeningen har ikke gjeld.

Ola Aas sitt minnefond er på kr. 15.535,47 og inngår i sum bankinnskudd.

Valg av nytt styre

- *Alex Bjørneboe Fredsvik* ble gjenvalgt som leder for (2022 – 2023).
- *Odd Hemma* ble valgt som kasserer i tillegg som nestleder (2022 – 2023).
- *Ola Syverinsen* ble gjenvalgt som sekretær for (2022 – 2024) og
- *Inger Johanne Kristoffersen* ble gjenvalgt som styremedl. (2022 – 2023).
- *Finn Brobakken* og *Björg-Karin Ringen* ble valgt som nye styremedlemmer for (2022 – 2024).
- *Andreas Sølvsberg* ble valgt som revisor for (2022 – 2024).
- Som ny valgkomité ble valgt *Odd Hemma, Andreas Sølvsberg* og *Einar Volla*.

Med dette har styret syv medlemmer med leder, kasserer, sekretær og fire styremedlemmer og er i tråd med kravet til styre i vedtektene pkt. 4. Styrets kontakinfo med navn og tlf nr ligger på side 2.

Hentet fra: *Snowshoe Thompson - lokalhistoriewiki.no*

Bearbeidet av Ola Syverinsen, februar 2022

Skiløper-Thompson

Skiløper-Thompson eller Snowshoe Thompson (1827-1876) – ble født som Jon Torsteinson Rue i Austbygd i Tinn i Telemark – og er uten tvil den mest berømte tinndølen som utvandret til Amerika. Etter noen år i USA endret han navnet sitt til John A. Thompson. Etter skibragdene sine ble han senere mest kjent som Snowshoe Thompson.

Snowshoe Thompson i 1875.

I statene California og Nevada er det reist flere minnesmerker og teksttavler til ære for *The mailman and Hero of Sierra* eller

også *Viking of the Sierra*. Og området rundt olympiabyen Squaw Valley i California er døpt *Snowshoe Thompson State Park*.

Han fikk minneord i New York Times ved sin død i 1876, og ble hedret både av president Gerald Ford og guvernør Ronald Reagan på hundreårsdagen for sin bortgang.

Barndom og oppvekst

Jon ble født på gården Sud-Rue i Luråsbygda 30. april 1827. Faren Torstein Olsson Rue døde i 1829. Mor Gro Einungbrekke ble da sittende igjen med fem barn der Jon var den yngste. Etter farens død flyttet de til en plass under Sud-Rue, og det var her Jon hadde sin barndom.

Familien hadde det trangt, og alle måtte bidra for at de skulle overleve. I sjuårsalderen måtte Jon være med å gjete og å sette opp rypesnar på vinterstid. Skia var hyppig i bruk i arbeidet. Han fikk tidlig lære seg å gå lange skiturer – og kunsten å renne nedover de bratte bakkene hjem. Han måtte nok også lære seg kunsten å lage sine egne ski. Denne kunnskapen hadde han stor nytte av senere.

Utvandring til Amerika

I 1820-30 åra var det gode tider i fiskerieringa på Sør-Vestlandet. Flere Tinndøler fikk seg arbeid der. Handelsveger mellom Øst- og Vestlandet gikk gjennom

bygda. Med handelstrafikken fikk Tinn-dølene også nyheter – tidligere enn andre bygder. Slik fikk de også nyheter om Amerika og mange ble oppglødde over det de hørte. Det tok ikke lang tid før tankene om utvandring til Amerika tok fastere form.

Mor Gro var av de som nå så en mulighet for å få seg et bedre liv for seg og sønnen Jon som var den yngste med sine 10 år. De ble med på den aller første organiserte utvandringen fra Østlandet til Amerika i 1837. Den 17. mai sto det et følge på over 50 personer på Sandven i Atrå klare til å ro over Tinnsjøen. De hadde med seg det mest nødvendige for den lange reisen. Både prostens og lensmannens var møtt fram på Sandven og advarte følget mot å dra – uten at dette endret på noe.

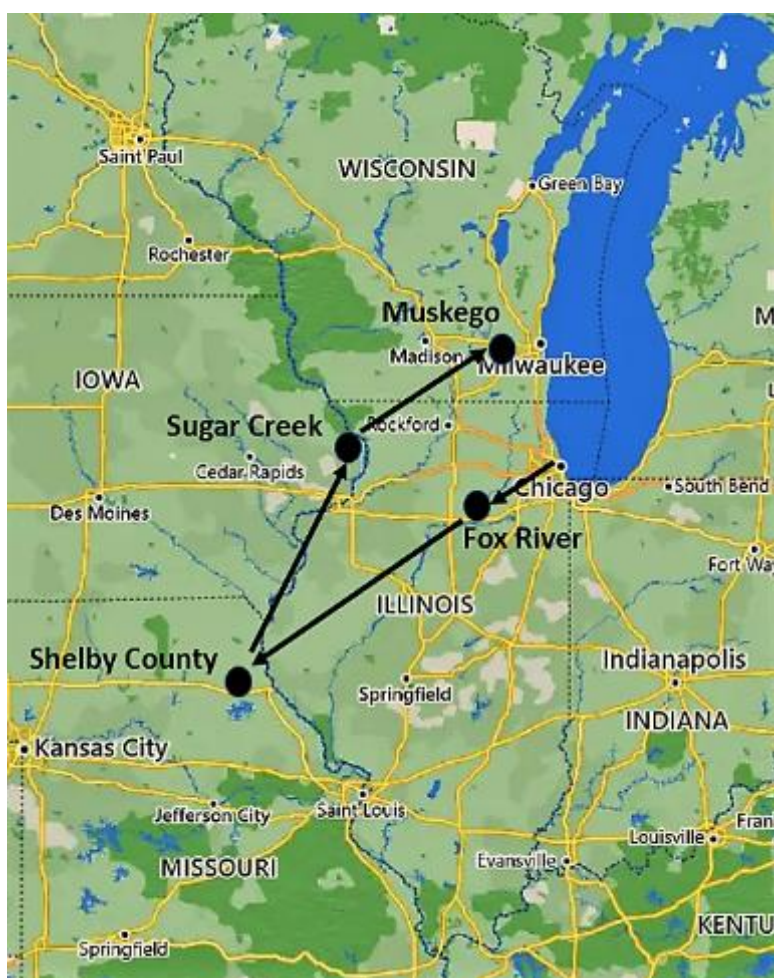
Ferden gikk videre nedover i Telemark til Skien, og den 22. mai gikk de om bord i båten «Parketten» med kurs for Gøteborg. Her fikk de plass på den svenske briggen «Njord», og den 31. mai la de ut på reisa over storhavet. Det ble en hard overfart under kummerlige forhold i en båt som ikke var spesielt godt egnet til å frakte passasjerer.

Den 15. august 1837 gikk de i land i New York. Herfra dro de videre oppover Hudsonelva til Albany og videre via Erie-kanalen til Buffalo. Derfra dro så videre med båt over de store sjøene og kom til Chicago i september. Her fikk de hjelp av utvandrere fra Stavanger. Derfra gikk ferden

videre til Fox River settlementet i Illinois. De aller fleste slo seg ned her.

De første årene i Amerika

Fox River ligger ca. 100 km sørvest for Chicago og var grunnlagt av Cleng Person i 1833. Her møtte de andre utvandrede nordmenn. Mor Gro og Jon slo seg ned her høsten 1837 og ble til over vinteren. Jon var i tjeneste hos en predikant som også var sagarbeider. Lønna var klær og støvler, og denne vinteren lærte han seg amerikansk.

"I Cleng Peersons fotspor".

Cleng Person hadde forlatt Fox River og funnet nytt land i staten Missouri, i Shelby County. I 1838 brøt Gro og Jon

opp fra Fox River og dro til Shelbyville sammen med andre familier.

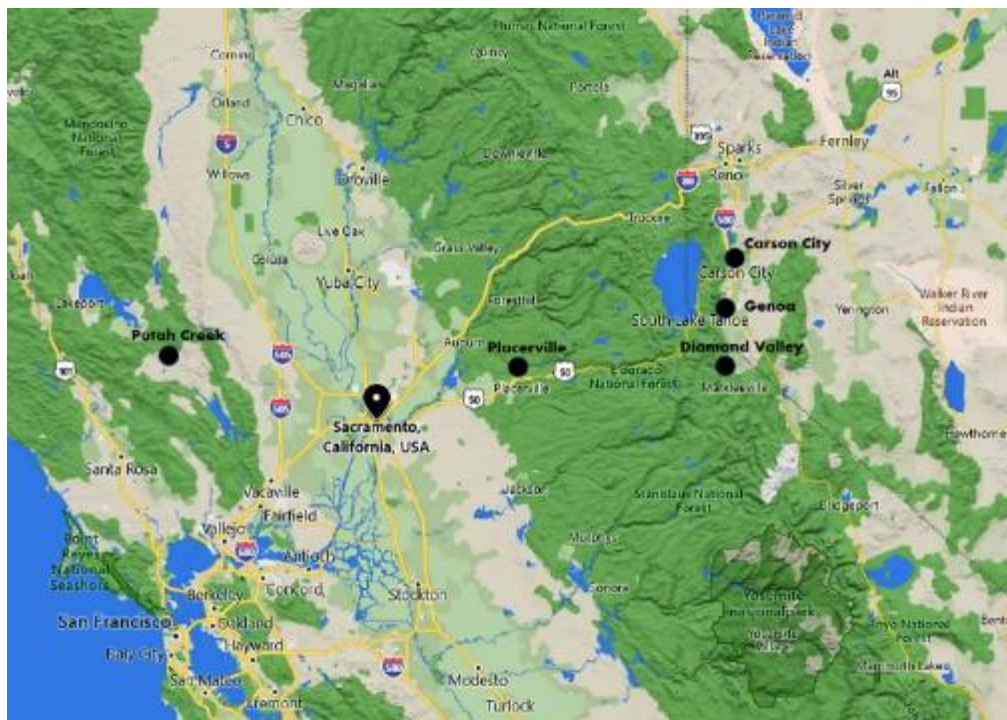
Dette var det første norske settlementet vest for Mississippi. Året etter i 1839 kom Jon sine to eldre søsken – Torstein og Kari etter hit fra Norge.

Heller ikke i Shelbyville fant de seg til rette, og 1840

fulgte de nok en gang etter Cleng Person, denne gangen nordover til et nytt settlement i Sugar Creek, sør i staten Iowa.

Mor Gro og søster Kari sluttet seg etter hvert til mormonerne, og i 1846 døde Gro, 65 år gammel. Dette året var brødrene Torstein og Jon i Wisconsin. Her hadde tinndøler etablert seg i Muskego, Koshkonong og Blue Mound. Torstein slo seg nå ned som farmer i Springdale Township nær Mt. Horeb. En eldre halvbror til Jon og Torstein – Thore Røisland – hadde emigrert til Amerika i 1841, og slått seg ned i et område i nærheten.

I perioden 1846-1851 arbeidet Jon som løsarbeider med ulike oppgaver hos brødrene. Det var i denne perioden at brødrene tok navnet Thompson. I de 13 årene som var gått etter at Jon kom til Amerika, hadde han utviklet seg til en stor og kraftig kar med praktisk erfaring på mange områder. John, som han nå skrev seg, var 24 år gammel.

California – steder som forekommer i artikkelen

Postbærere og farmer i California

Det store gullfunnet i California ble gjort i 1848. Dette utløste det store «gullrushet» vestover i 1849. John kastet seg ikke på dette rushet. Halvbroren Thore så imidlertid forretning i å dra vestover med en bøling melkekyr for å selge melk til de nye bosetningene i California. John ble med på laget og i 1851 dro de av sted. Det sies at Thore gjorde god forretning på melkesalget, men buskapen greidde ikke overvintringa, og Thore dro derfor tilbake til Wisconsin, men John ble værende i California.

John og Thore fant ei rute over Sierra Nevada og kom fram til Placerville som var den mest sentrale gullgraverbyen i California. Det var her John først slo seg til. Han prøvde seg som gullgraver, men

Snowshoe Thompsons ski

uten særlig hell. Han var tømmerhogger, arbeidet i jernvareforretning og var med på å sette opp et sagbruk i Genoa i Carson-dalen i Nevada.

Han var svært allsidig. Allerede i 1853 skal han ha fraktet post og varer fra Genoa til Sacramento.

I 1854-55 holdt han til i Putah Creek – et dalføre vest for Sacramento – her drev han jordbruk, tømmerdrift og jakt og fiske. Han hadde nok hele tiden en dragnings mot de snøkleddede fjellene i Sierra Nevada.

Myndighetene hadde store problemer med å få til regelmessig postforbindelse om vinteren mellom Placerville og Genoa i Carson-dalen. I 1855 annonserte de etter en postbærer. I *Sacramento Daily Union* sto det:

- Hundrevis av mennesker er uten kontakt med omverden.

-Onkel Sam trenger en postbærer.

John meldte sin interesse og var eneste søker, og første turen startet 3. januar 1856 fra Placerville. Skia hans var lange og veide ca. 11 kg. Han brukte en lang stav, hadde på seg vanlige klær og provianten var tørket kjøtt, pølser og kjeks. Postsekken veide fra 20-40 kg, og ruta var 14-15 mil lang før han nådde fram til Genoa. Han brukte 3-4 dager den ene vegen, alt av-

hengig av vær og føre. Turen tilbake fra Carson-dalen tok 2-3 dager. Genoa ligger 900 meter høyere enn Placerville.

John skapte med dette store overskrifter i avisene, og lokalavisene fulgte nøye med på turene. Snart ble navnet «Snowshoe Thompson» etablert. Allerede i 1857

«Kopi» av postbærer Snowshoe Thompson

hadde ukebladet Hutchings' California Magazine i San Fransisco en lang artikkel om Mr. Thompson.

Det er skrevet mange beretninger om postbæreren fra Telemark. I en beretning fra 1925 står det: *Skiløper-Thompsons opplevelser på de ensomme ferdene over Sneffjellene har en mest måttet gjette seg til. Men én ting er sikkert: det var ham alene som holdt forbindelsen åpen mellom de to sidene av De forenede stater. Og en ting til vet vi: at der var aldri noeget vær så forrykende at ikke Telemarksgutten satte avgårde i det. Når vinterværet rystet himmel og jord og andre folk var glade over å få dradd døren godt til efter seg og holde seg lunt innenfor de fire veggene, da drog Tinndølen til fjells. Om igjen og om igjen hendte det når han var blitt borte oppover mot de første åsene, og uværet lukket seg efter ham, at folk nede i dalen sa som så: «Ja ham der ser vi aldri igjen, før vi finner ham engang utpå sommeren, når sneen går vekk». Men plutselig en dag kom han susende nedover lien igjen på de hjemmegjorte skiene.*

Vinteren 1856-57 krysset han Sierra Nevada 31 ganger i all slags vær. Han bar både post og småvarer med seg på turene, og ryet hans vokste stadig. Flere ganger reddet han mennesker som var fanget av snøen i fjellet. Han kunne bære folk på ryggen mens de holdt armene rundt ham og han gikk på sine ski. Han var sterk og utholdende.

Like før jul i 1856 kom han over fangstmann James Sisson som var snødd inne i ei bu oppe i fjellet. Han hadde ligget i 12 døgn uten varme og mat. Beina var

forfrosne, og John kunne ikke få ham med seg. Han ordnet ved til fangstmannen slik at han kunne holde seg varm noen dager til han kom seg til Genoa for å hente hjelp. Her fikk han med seg noen folk som ville hjelpe. John lagde ski og lærte dem grunnleggende skiteknikk. De dro opp i fjellet og hentet James Sisson på en provisorisk kjelke. Da de kom til Genoa igjen sa legen at han måtte amputere beina til fangstmannen, men han hadde ikke noe kloroform. Snowshoe Thompson dro straks over fjellet til Placerville for å få tak i kloroform, men det fantes heller ikke der. Han måtte helt til Sacramento. I alt gikk han 640 km på ski og reddet Sisson's liv.

Vinteren 1858-59 startet John et firma for vintertransport med slede og brøyting av veg. Det ble med årene mer konkurranse om å frakte post og varer over fjellet. Den største konkurrenten var de nye jernbanene. I 1867 kunne det første lokomotivet krysse Sierra Nevada over Donner Pass, og i 1869 møttes jernbanen fra vest og øst. Det ble enklere og raskere å frakte post og varer der jernbanen gikk, men det var likevel store deler av fjellområdet som trengte hjelp av Snowshoe Thompson på vinterstid.

I 1859 blir John nybygger på en farm på 650 dekar jord i Diamond Valley på østsiden av Sierra Nevada i staten California. Han bygde våningshus og fjøs, etablerer vatningsanlegg og driver farmen godt. I 1864 gifter han seg med Agnes Singleton. Hun var mormon og fra Preston i England. Hun flyttet inn på farmen sammen med sin stemor. De deltok aktivt i gårdsdriften da John stadig var på

resultatet var magert. Bare 750 dollar ble innvilget, og det er tvilsomt om pengene noen gang ble utbetalt.

Utpå vårparten 1876 ble John Thompson sjuk (sannsynligvis av hepatitt), og han døde 15. mai. Han ble gravlagt på den vesle kirkegården i Genoa den 18.mai. Under OL i Squaw Valley i 1960 dro hele den norske skitroppen ned til kirkegården og hedret Snowshoe Thompson – skipioneren som uten tvil ble den mest kjente tinndølen i USA.

*Plakett I Main and Sacramento Streets,
Placerville*

farten. De hadde mange dyr på farmen – storfe, sauer og hester. De tok også imot leiedyr på beiten sine.

John engasjerte seg også i lokalpolitikken og ble i 1871 valgt som utsending til Republican State Convention i Sacramento fra Alpine County. Men han holdt på med postbæring særlig i områdene rundt Carson Valley.

Det er ei velkjent historie at han *ikke* fikk betalt det han burde fått for postombæringa si av US Postal Service. Med støtte fra både Guvernør, embetsmenn og folk i California og Nevada ble det sendt søknad til Kongressen i Washington om 6.000 dollar i etterbetaling. Men

Snowshoe Thompson – A Viking Son of Norway who Followed California's Motto

“BRING ME MEN TO MATE MY MOUNTAINS”

Referanser:

- 1) *Snowshoe Thompson – lokalhistoriewiki.no*
- 2) *De som dro ut – Bendix Ebbell – Gyldendal norske forlag, Oslo, 1925*
- 3) *Snowshoe Thompson: Viking of the Sierra – snowshoethompson.org*

Pionerer i Red River Valley, del 2

Av Dag Henriksbø

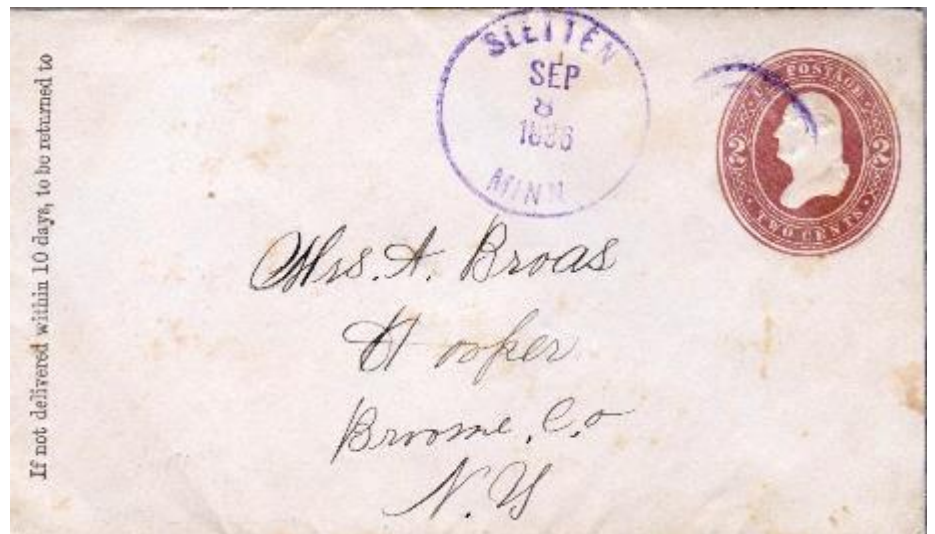
Sletten

I 1865 utvandret Elling og Marit Sonsteli og deres åtte barn til Amerika. Det eldste barnet het Ole E. Sonsteli, født 27.12.1845 i Valdres. Familien bodde først i Vernon County, Wisconsin i ca fire år. Deretter dro de til Chippewa County, Minnesota og i 1882 til Dakota territory, som først i 1889 ble delt i de to statene North Dakota og South Dakota. Ole var utilfreds med forholdene der og året etter dro han til et område i Polk County som året etter ble organisert med navnet Sletten Township. Han slo seg ned på en eng ved en elvebredd og tok 640 dekar land som nybygger, i henhold til Homestead Act. Etter å ha bygd sin første bolig, et torvhus, startet han med oppdrett av storfe (hornkveg). De rike engene på farmen var utmerket beiteland og han utvidet over tid farmen til 1500 dekar produktivt land.

Den 10. oktober 1883 ble Sletten Township organisert. Navnet ble gitt for å hedre Paul C. Sletten som var leder for U. S. Land Office i Crookston, administrasjonssenteret i Polk County. Møtet ble holdt i hjemmet til Lars Saue. Ole E. Sonsteli ble valgt til chairman (styreleder), Lars Saue og James Vanvert til supervisors. Paul C. Sletten ble født 26. februar 1841 i Kvam,

Hordaland. Han døde 8. juli 1884, 43 år gammel, i Crookston.

I Duluth News Tribune sto 11. juli 1884 følgende nekrolog: *"Paul Sletten, who died at Crookston on Tuesday, was one of the best know if not the most influential Norwegians in the Northwest. So well is the name known in his native land that many Norwegians leave there and come directly to him, some of them believing that he owned the lands which are obtained through the land office at Crookston, and that he gave them to his countrymen because they are poor. His death removes a leading man."*

Brev avstemplet 8/9-1886 med CDS og fancy cancel. Porto for brev innenlands (NY) var 2 cents pr. ounce fra 1.7.1885 til 31.10.1917.

Den 18. april 1884 ble Sletten post office opprettet med Julius Nelson som postmester. Ole T. Berge, født 1857 i Norge, overtok som postmester fra 24.05.1886. Postkontoret ble nedlagt 14.11.1891, og

post ble deretter sent fra Mentor post office. Sletten post office ble gjenopprettet 28.12.1896 med Ole E. Sonsteliie som postmester. Sletten post office ble endelig nedlagt 15. desember 1904. Post ble deretter sendt med RFD fra Fosston post office.

Ole E. Sonsteliie engasjerte seg også i Sletten Cooperative Creamery Company, opprettet 1902, og var en av de opprinnelige aksjonærene og president i selskapet. Hans engasjement og dyktighet bidro til selskapets raske vekst og suksess. Sonsteliie ble høyt respektert og verdsatt for sin innsats med å fremme velferd, velstand og støtte gode saker i Sletten Township. Han ble gift 28. juni 1885 med Gertrude Sorlien, som han hadde møtt i Dakota. De fikk syv barn sammen. Ole E. Sonsteliie døde 26. januar 1929 i sitt hjem. Befolkningen i Sletten Township var 140 ved folketellingen i 2000.

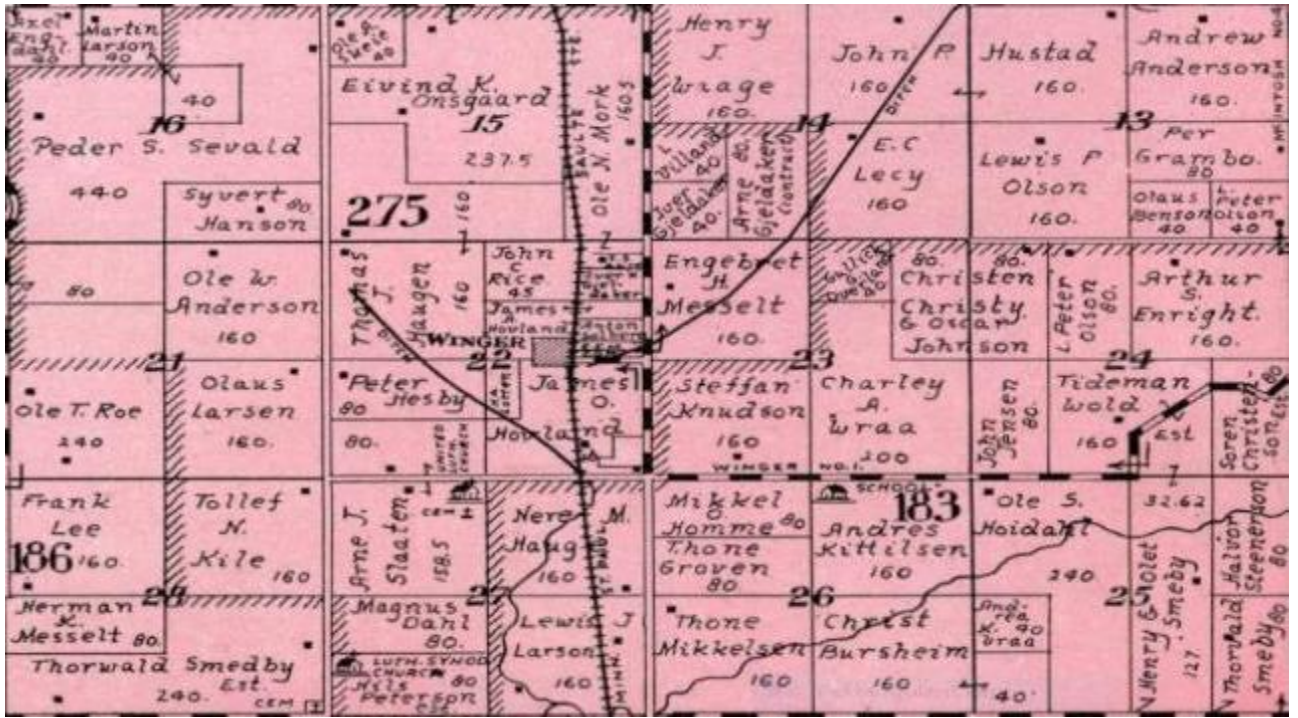
Kart (utsnitt) 1902 over Sletten Township.

Winger

Rundt 1880 ankom norske nybyggere området som senere skulle få navnet Winger Township. I november 1883 ankom Knut Iversen Messelt, f. 1836, kona Gjertrud Halvorsdtr., f. 1841, og de to barna Herman, f. 1860 og Ingmar, f. 1862, og etablerte seg som farmere. De var fra Stor-Elvdal i Østerdalen, Hedmark der også gården Messelt ligger. Gårdbrukerfamilien hadde utvandret til Amerika i 1869 og hadde vært bosatt i 14 år i Goodhue County, Minnesota. Mange av bosetterne i lokalsamfunnet var fra Hedmark og dette førte til at det ble kalt Winger etter Vinger i Hedmark.

Ingmar K. Messelt etablerte 1885 en landhandel og den 27. august 1886 ble Winger post office opprettet i landhandelen med Ingmar K. Messelt som postmester. Etterfølgende postmestere var Herman E. Wold fra 14.8.1889, Fred O. Sibley fra 10.2.1892, Ole E. Hagen fra 7.10.1892, Ole K. Laknas fra 8.1.1894, Herman E. Wold fra 11.8.1897, Lars Wik fra 18.3.1903, John M. Ostby fra 18.11.1909 og John Jensen fra 25.5.1914. Postkontoret er fortsatt i drift med postnr. 56592.

Winger Township ble organisert våren 1891. Det valgte styret besto kun av norske innvandrere; Ole Groven, chairman; Olaus Bjugstad og Ole Erickson, supervisors; Nels P. Hauger, treasurer; Herman E. Wold, clerk og Ole K. Laknas.

Kart (utsnitt) 1915 over Winger Township.

Postkort avstemplet 20/7-1908 med Doane, type 3, nr. 2. Registrert brukstid: 26/7-1907 - 11/12-1912. Porto for postkort innenlands (WI) var 1 cent fra 1.5.1873 til 1.11.1917.

Winger store & post office ca. 1900.

Minneapolis, St. Paul and Sault Ste. Marie Railroad (SOO Line) bygde i begynnelsen av 1900-tallet en jernbanelinje gjennom Winger Township. Selskapet anla i 1905 et bysentrum med jernbanestasjon (depot) i seksjon 22, på Gullek Overlands eiendom, som han i

1904 hadde solgt til Minnesota Land and Trust Company. Landhandelen og postkontoret samt andre virksomheter ble umiddelbart flyttet dit fra seksjon 24. Landsbyen Winger opplevde vekst og utvikling og den fikk i 1921 status som landsby med eget styre. Men befolkningsveksten stoppet opp også i dette området og innbyggertallet i landsbyen var 220 ved folketellingen i 2010. Befolkningen i Winger Township var 177 ved folketellingen i 2000.

Wig

Bygland Township ble organisert i 1877, oppkalt etter Bygland i Setesdalen som flere av de første bosetterne kom fra. I seksjon 33 etablerte den norske innvandereren August Severin Tostensen i 1888/89 en liten landhandel, Wig Store (også skrevet Vig store). Navnet ble trolig gitt på bakgrunn av beliggenheten ved Red River. Tostensen, født 22.02.1840 i Dypvåg herredskommune, Aust-Agder, utvandret 1888. Etter ankomsten til Amerika endret han navnet sitt til August S. Thompson.

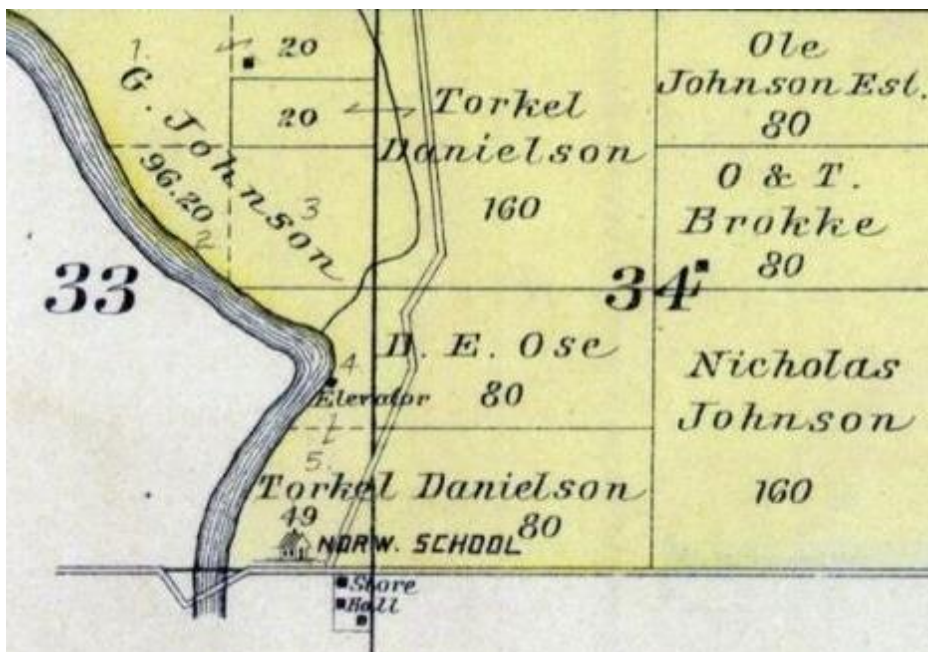
Etter søknad ble Wig post office opprettet 19. juni 1889, lokalisert i landhandelen med August S. Thompson som postmester. Knud T. Austad overtok som postmester fra 4.2.1895, Arne O. Fladeland fra 28.3.1898 og Gunder K. Ose fra 9.3.1899.

Postkontoret ble nedlagt 15.11.1900 med post fra Bygland post office, som hadde blitt opprettet 8.5.1897. Wig post office ble gjenopprettet 4. mars 1902 med Daniel Danielson som postmester. Wig post office ble endelig nedlagt 28. februar 1903. Post ble deretter sendt med RFD fra Fisher post office. Bygland post office ble for øvrig nedlagt 31.01.1901 og post ble deretter sendt med RFD fra Fisher post office. Befolkningen i Bygland Township var 297 ved folketellingen i 2000.

Postkort avstemplet 20/2-1900 med CDS og target cancel. Porto for postkort innenlands (MN) var 1 cent fra 1.5.1873 til 1.11.1917.

Kart (utsnitt) 1902 over Bygland Township som viser beliggenheten til Wig store/post office i seksjon 33. På kartet ses også Norway School og Hall (forsamlingshus). Landeier Torkel Danielson, født 1849 i Norge og innvandret 1872, var far til den siste postmesteren i Wig, Daniel Danielson, født 1881 i Minnesota.

Northland

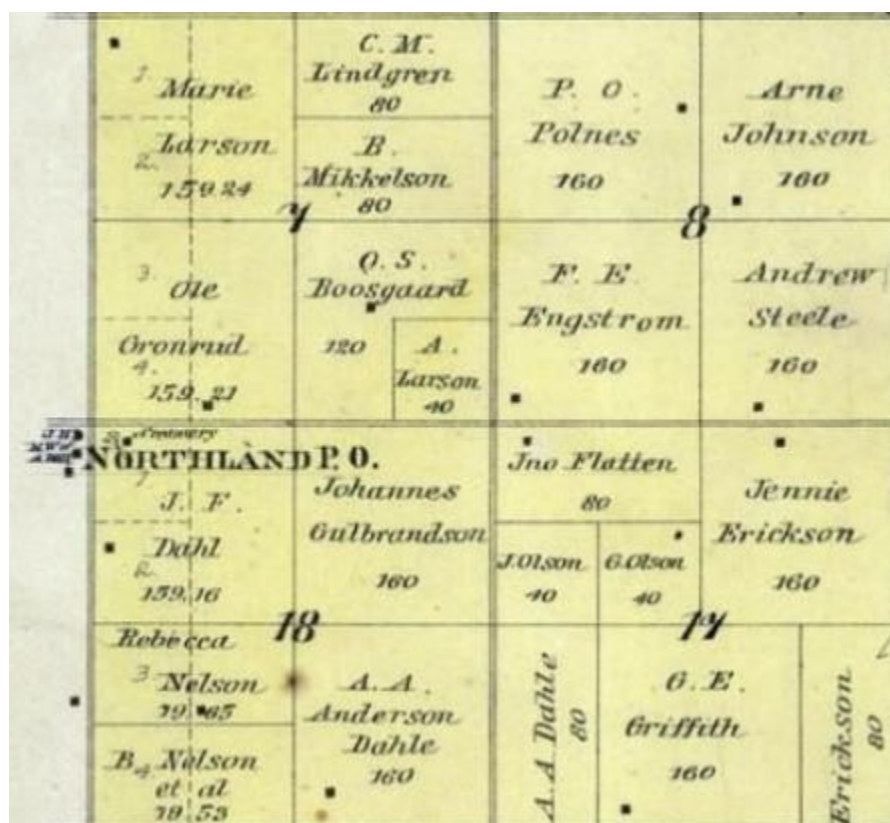
De første nybyggerne kom i 1879 til et område nordøst i Polk County, som noen år senere skulle få navnet Northland Township. De var hovedsakelig norske innvandrere. Av disse kan nevnes Arnfin Dahl, Besset Stordahl og Martin Marager. Det kom også noen nybyggere

fra Sverige og Tjekkosllovakia. Da Northland Township ble organisert fikk det sitt navn som følge av den store andelen norske bosettere.

I 1890 ankom John J. Vaatveit. Han ble født på Voss 13. august 1856. Familien utvandret til Amerika våren 1857. Han vokste opp på familiens farm i Dodge

County, Minnesota. I 1883, dro han til Grand Forks, North Dakota hvor han fikk jobb som kontorist i en forretning. Syv år senere flyttet han til Northland Township der han etablerte en landhandel.

Han søkte om etablering av postkontor og 9. mai 1892 ble Northland post office opprettet i landhandelen med

Kart (utsnitt) 1902 over Northland Township

Brev avstemplet 28/5-1906 med CDS og target cancel. Porto for brev utenlands (Norge) var 5 cents pr. ½ ounce fra 1.7.1885 til 30.9.1907.

John J. Vaatveit som postmester. Vaatveit solgte landhandelen til Anton O. Oppegaard som overtok som postmester fra 20.02.1896. Deretter flyttet Vaatveit til King township der han etablerte seg som farmer og med salg av landbruksprodukter. Oppegaard solgte landhandelen til Olaf M. Jevning og han overtok som postmester fra 09.02.1905. Northland post office ble nedlagt 15.04.1908. Post ble deretter sendt med RFD fra East Grand Forks post office.

Ved landhandelen hadde det vokst fram en liten landsby med virksomheter som smie, feed mill like over grensen til Esther Township, forsamlingshus og et meieri. Det ble også bygd en ny og større landhandel. Virksomhetene ble utover på 1900-tallet nedlagt og landsbyområdet er nå dekket av en motorvei. Befolkningen i Northland Township var 196 ved folketellingen i 2000

Se side 5.
Les mer
på muse-
ets Face-
book

7.

TORS DAG 7. APRIL 2022 KLOKKEN 18:00

Fra Rendalen til den meksikanske revolusjon

Norsk utvandremuseum

TEMAKVELD

- fra Rendalen til den meksikanske
revolusjon

Torsdag
7. april
kl. 18.00

 Norsk
utvandremuseum
ANNO Museene i Hedmark

FNM er 25 år i 2022.

Arbeide med jubileumsbok med presentasjon av alle venneforeningene.

I år er FNM 25 år. Styret i FNM har besluttet at det vil bli markert med årsmøte og seminar på Norsk Folkemuseum i Oslo 3.-4. september 2022. I den forbindelse vil FNM også gi ut en jubileumsbok, og er allerede i gang med den.

Innhold i jubileumsboka

En tar sikte på en bok på minst 150 sider.

Denne vil inneholde bl.a. følgende:

- Stiftelse og historien for FNM
- Aktuelle tema innen kulturvern
- Presentasjon av alle venneforeninger
- Framtidige utfordringer

I tillegg tas det inn hilsener. En vil legge vekt på en bok av høy kvalitet med både historiske tilbakeblikk og at boka kan fungere som et oppslagsverk for alle venneforeninger.

Tidligere leder i FNM, Knut Sterud, leder dette prosjektet, og han har gitt alle FNMs medlemmer oppdrag med å sende inn opplysninger om sine respektive venneforeninger. De ønsket seg en beskrivelse av hver enkelt venneforening og foto, og vil avsette minst en side på hver venneforening. NUMV har også vært i gang med en redaksjonskomite som har jobbet og sendt inn det som bokkomiteen har bedt om: Den må inneholde bl.a.:

- Navn på venneforening, tilknyttet museum, bygdetun o.l.
- Evt. fast kontaktperson med tlf., e-postadresse og hjemmeside
- Antall medlemmer pr. 31.12.2021
- Målet med venneforeningen
- Forhold til museum, bygdetun o.l.
- Ansvar og arbeidsoppgaver
- 3-5 foto fra hver venneforening, minst ett foto blir med i boka, men øvrige foto kan bli benyttet på FNM sin hjemmeside

Det er bedre at venneforeningene skriver litt for mye enn for lite. Da kan redaksjonskomiteen foreslå redigeringer og tilpasse dette til foto og lay-out. Hver venneforening vil få forslag til oppslag for godkjenning før det går i trykken.

Boka vil bli lansert og delt ut til alle deltakere på årsmøtet/jubileumsmarkeringen 3.-4. september 2022. Alle venneforeninger vil få boka.

Siste sia

Aktiviteter våren 2022

Venneforeningen og Museet

Fredag 1.april - utgivelse av **Brev hjemmefra nr 1/22**

Torsdag 7.april, kl 18:00 – Temakveld: Fra Rendalen til den Meksikanske revolusjon

Tirsdag 26. april, kl 10:00 - Styremøte

Tirsdag 24. mai, kl 10:00 – Styremøte

Onsdag 25. mai, MuseumsNATT –(Følg med her: <https://museumsnatt.no/>)

Torsdagskveld i mai/juni – **Temakveld** (mer informasjon kommer!)

Tirsdag 14. juni, kl 10:00 - Styremøte

Tirsdag 21. juni - Sesongåpning i museet i juni (mer info i neste utgave)

Fredag 24. juni - utgivelse av **Brev hjemmefra nr 2/22**